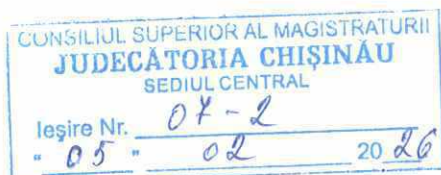

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU
(sediul central)**

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 13
Email: jbotanica@justice.md; Tel.: +373 22/ 52-20-21
www.instante.justice.md

**Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28**

Judecătoria Chișinău (sediul central), Vă expediază încheierea din data de 04 februarie 2026, precum și înscrisurile ce interesează soluționarea excepției de neconstituționalitate în privința textului „conform legii” din cuprinsul art. 357 alin. (1) din Codul Civil, ridicată la cererea înaintată de avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie, în cauza intentată la cererea depusă de Culcițchi Anatolie împotriva societății pe acțiuni „SCANA”, în planul procedurii de restructurare și societății cu răspundere limitată „BASCONSLUX” cu privire la constatarea ineficienței actelor juridice la care a fost conexată cauza intentată la cererea depusă de Haruța Silvia și Gontea Alexandra împotriva societății pe acțiuni „SCANA”, în planul procedurii de restructurare și societății cu răspundere limitată „BASCONSLUX” cu privire la constatarea ineficienței actelor juridice.

Anexe:

1. Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din data de 04.02.2026, pe 4 file;
2. Sesizare privind excepția de neconstituționalitate, pe 9 file.

Vicepreședintele interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul central)

Arhip Alexandru

Ex: Proca Cătălina
Tel: 022 228-223
E-mail: jbotanica@justice.md
catalina.proca@justice.md

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

a textului de lege „conform legii” din art.357 alin.(1) din Codul civil nr.1107/2002

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

„19” ianuarie 2026

A.2. Autorul excepției de neconstituționalitate

- 1. Denumirea și sediul:** SA „Scana”
- 2. Numărul și data înregistrării:**
- 3. Numele administratorului:** Culcișchi Anatolie
- 4. Numele reprezentantului:** Leșanu Tudor
- 5. Profesia:** Avocat
- 6. Adresa reprezentantului:**
- 7. Telefonul și e-mail-ul reprezentantului:**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței

1. În fapt, la data de 24 decembrie 2019, între SA „Scana” (în procedura planului), în calitate de Beneficiar și SRL „Basconslux” în calitate de Investitor, a fost încheiat Contractul de colaborare, obiectul căruia îl constituie „terminarea cu succes a Lucrării de către Investitor și punerea acesteia în stare de funcționare” (art.II secț.2.01 din contract).
2. La data de 11.11.2022 între SRL „Basconslux” și SA „Scana” a fost încheiat Acordul adițional nr.1 la Contractul de colaborare din 24.12.2019. Ulterior, între SRL „Basconslux” și SA „Scana” în persoana administratorului insolabilității Ruslan Vasiliev și administratorului statutar Culcițchi Anatolie au fost semnate mai multe procese-verbale de recepție a lucrărilor pretins executate de SRL „Basconslux”.
3. Potrivit Secțiunii 3.01 din Contractul de colaborare din 24.12.2019, părțile au prevăzut expres că, Achitarea prețului contractului se va efectua în limita surselor disponibile în baza documentelor justificative, **după aprobarea de către Comitetul creditorilor a actelor de predare-primire** a lucrărilor de către Investitor și Beneficiar și în baza lucrărilor de facto îndeplinite.
4. Din sensul clauzei contractuale, rezultă că până la semnarea proceselor-verbale de către SRL „Basconslux” și SA „Scana”, urma în prealabil a fi îndeplinite următoarele acte: (i) Aprobarea volumului lucrărilor de facto îndeplinite de către Comitetul creditorilor SA „Scana”; și (ii) Aprobarea de către Comitetul creditorilor SA „Scana” a proceselor-verbale în baza volumului de lucrări constat ca fiind de facto îndeplinit.
5. Scopul clauzei contractuale rezidă în faptul că la momentul semnării Contractului de colaborare, SA „Scana” se afla în procedură de insolabilitate. Respectiv asigurarea că lucrările pretins executate de SRL „Basconslux” corespund volumului lucrărilor de facto îndeplinite și aprobarea încheierii proceselor-verbale de recepție a lucrărilor în proporție de zeci de milioane de lei nu putea fi lăsat la discreția administratorului statutar, sau administratorului insolabilității.
6. Comitetul creditorilor SA „Scana” **nu a aprobat** nici volumul lucrărilor de facto îndeplinit ca condiție prealabilă și evident, **nici nu a aprobat** ca SA „Scana” să încheie careva procese-verbale de recepție a lucrărilor.
7. În condițiile art.357 alin.(1) Cod civil s-a constatat că ex-administratorul insolabilității SA „Scana” Ruslan Vasiliev în comun cu administratorul statutar Anatolie Culcițchi au încheiat Procesele-verbale de recepție a lucrărilor, **în lipsa aprobării acestora de către Comitetul creditorilor SA „Scana”**, fapt care în conformitate cu prevederile Secțiunii 3.01 din Contractul de colaborare din 24.12.2019, coroborat cu prevederile art.357, 358, 360 Cod civil, atrage ineficiența acestora.
8. În cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, pârâta SRL „Basconslux” a invocat că prevederile art.357 Cod civil nu pot fi aplicate în speță întru-cât se referă la temeiuri legale de ineficiență și nu contractuale.
9. În întâmpinare, SA „Scana” a explicat că textul art. 357 alin. (1) nu definește cauzele ineficienței, ci statutul juridic al actului: *„Dacă, conform legii, actul juridic, fără a fi nul sau anulabil, nu produce, total sau parțial, efectele sale juridice, el este, în această parte,*

ineficient". Sintagma „conform legii” nu înseamnă „numai în cazurile enumerate expres de lege”, ci că legea califică situații în care un act altfel valabil nu produce efectele sale. Or legea include nu doar dispozițiile exprese (art. 358, 360 CC), ci și regulile generale despre condiții, aprobări corporative și mandat, precum și clauzele contractuale admise de lege.

10. În Nota Informativă la proiectul Legii privind modificarea și completarea Cărții I a Codului civil al Republicii Moldova, se menționează că, *„Conceptul de act juridic inefficient este folosit în mai multe sisteme de drept dezvoltate pentru a indica situația juridică a unui act care, deși nu este nul (nu este ilegal în vreo privință), este lipsit de un element constitutiv (de regulă, de consimțământul unei persoane anume) pentru a produce efecte juridice”*. Astfel, în cazul încheierii de către administratorul unei societăți comerciale a unui contract fără împuternicirile cuvenite, societatea nu va invoca nulitatea contractului, ci ineficiența sa, întrucât nu s-a obținut aprobarea din partea organului competent”.
11. În egală măsură, Nota informativă este explicită: *conceptul de act juridic inefficient vizează actul „lipsit de un element constitutiv (de regulă, de consimțământul unei persoane anume) pentru a produce efecte juridice”* și oferă chiar exemplul administratorului unei societăți care încheie un contract fără aprobarea organului competent – caz în care societatea nu invocă nulitatea, ci ineficiența actului, din lipsa aprobării organului. Exact acesta este scenariul din speță: procesele-verbale de recepție au fost semnate de administratorul statutar și de ex-administratorul insolvenței fără consimțământul organului competent al SA „Scana” – Comitetul creditorilor, aprobare prevăzută ca premisă de eficiență chiar în Contractul de colaborare din 24.12.2019, contract redactat și acceptat de SRL „Basconslux”.
12. Această structură este confirmată de art. 360 Cod civil or, Comitetul creditorilor este, în procedura de insolvență, organul competent al debitorului; el are poziția juridică a „terțului” în sensul art. 360 – nu pentru că ar fi străin de raportul juridic, ci pentru că nu el a semnat actul, dar de consimțământul lui depinde eficacitatea actului. Prin urmare, în lipsa aprobării Comitetului creditorilor, procesele-verbale de recepție sunt acte juridice valabile ca manifestare de voință, dar inefficiente față de SA „Scana” și creditorii, în sensul art. 357–360 Cod civil.

C. Obiectul sesizării

13. Prezenta sesizare are ca obiect verificarea corespunderii constituționalității a textului de lege „conform legii” din art.357 alin.(1) din Codul civil nr.1107/2002.

D. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Legislația pertinentă

Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 16

Egalitatea

[...]

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

Prevederile relevante ale Codului civil nr.1107/2002 sunt următoarele:

Articolul 357

Actele juridice ineficiente

(1) **Dacă, conform legii, actul juridic, fără a fi nul sau anulabil, nu produce, total sau parțial, efectele sale juridice, el este, în această parte, ineficient.**

(2) Actul juridic devine eficient de îndată ce este înlăturat temeiul de ineficiență.

(3) Ineficiența actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acțiune, cît și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată este obligată să o invoce din oficiu după ce a ascultat participanții la proces.

(4) Atît acțiunea în constatarea ineficienței actului juridic, cît și excepția prin care se invocă ineficiența sînt imprescriptibile dacă legea nu prevede altfel. Cu toate acestea, se prescriu extinctiv în termen de 10 ani acțiunile privind aplicarea efectelor ineficienței actului juridic, indiferent dacă sînt introduse împreună cu acțiunea în constatarea a ineficienței sau după admiterea acestei acțiuni.

Articolul 358

Efectele actului juridic de dispoziție al celui neîndreptățit

(1) Nimeni nu poate transmite sau constitui mai multe drepturi decât are el însuși.

(2) Dacă, nici la data încheierii actului juridic de dispoziție și nici la data când trebuie să se transmită sau să se constituie dreptul de care se dispune prin act, transmitătorul nu este titularul acelui drept și nici nu are împuterniciri de a dispune, actul juridic este valabil, dar nu produce efectul juridic de transmitere sau, după caz, de constituire a dreptului în folosul dobânditorului decât în condițiile alin. (3) și (4).

(3) Transmitătorul este obligat să înlăture ineficiența și să asigure efectul juridic al transmiterii sau, după caz, al constituirii dreptului respectiv de către titularul său în folosul dobânditorului (obligație de a da). Obligația de a da a transmitătorului se consideră executată prin dobândirea de către acesta a dreptului, prin ratificarea actului juridic de către titular, precum și prin orice alt mijloc, direct ori indirect, care transmite ori, după caz, constituie dreptul în folosul dobânditorului.

(4) Dacă din lege sau din voința părților nu rezultă contrariul, dreptul de care s-a dispus se transmite sau se constituie de plin drept în folosul dobânditorului din momentul dobândirii dreptului de către transmitător sau, după caz, al ratificării actului juridic de dispoziție de către titular.

(5) Dispozițiile prezentului articol se aplică în mod corespunzător și în cazul încheierii unui act juridic de dispoziție a bunului comun de către un coproprietar fără consimțământul celorlalți coproprietari, precum și în alte cazuri când transmitătorul nu este unicul titular al dreptului de care se dispune prin act.

Articolul 359

Exercitarea dreptului inexistent

Un act juridic unilateral nu produce efectele juridice avute în vedere de autorul său în măsura în care prin act se exercită un drept subiectiv care nu există ori pentru exercitarea căruia nu sînt întrunite toate condițiile prevăzute de lege sau actul juridic.

Articolul 360

Consimțământul terțului pentru încheierea actului juridic

(1) Dacă efectul unui act juridic depinde de consimțământul unui terț, consimțământul sau refuzul poate fi exprimat atît față de o parte, cît și de cealaltă.

(2) Consimțământul nu necesită formele stabilite pentru actul juridic dacă legea nu prevede altfel.

(3) Consimțământul prealabil al terțului este revocabil pînă la încheierea actului juridic dacă din raportul juridic în a cărui bază a fost dat consimțământul prealabil nu reiese altfel. Revocarea poate fi exprimată atît față de o parte, cît și de cealaltă.

(4) Consimțământul ulterior (ratificarea, confirmarea) pentru încheierea actului juridic, în lipsa unor dispoziții legale contrare exprese, are efect retroactiv, din momentul încheierii actului juridic.

(5) Retroactivitatea nu afectează actele de dispoziție pe care cel care a consimțit le-a încheiat cu terții anterior exprimării consimțământului și nici drepturile dobîndite de terți în temeiul acelor acte, nu afectează actele de executare silită, sechestrul ori măsurile luate de administratorul insolabilității anterior exprimării consimțământului.

(6) Dispozițiile prezentului articol se aplică în special consimțământului sub forma:

a) încuviințării acordate de către părinte, curator, tutore sau de alt ocrotitor;

b) autorizării acordate de către consiliul de familie, autoritatea tutelară sau instanța de judecată;

c) ratificării de către reprezentat în cazurile prevăzute la art. 370;

d) ratificării actului juridic de dispoziție în cazurile prevăzute la art. 358.

(7) Dispozițiile prezentului articol se aplică în mod corespunzător aprobării acordate de organul competent al persoanei juridice actelor juridice încheiate în numele acesteia.

Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (în continuare – Convenția Europeană), amendată prin protocoalele adiționale la această convenție (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997) sunt următoarele:

Protocolul nr.1 adițional la Convenție

Articolul 1

Protecția proprietății

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

Expunerea motivată a autorului asupra pretinselor încălcări a normelor constituționale:

14. Obiectul excepției îl constituie sintagma „conform legii” din art. 357 alin. (1) Cod civil, în măsura în care această formulare este susceptibilă (și, în practică, poate fi utilizată) pentru a valida o interpretare restrictiv-formalistă: că ineficiența ar opera doar când temeiul este „legal” în sens de ipoteză expres enumerată de lege, iar nu și atunci când ineficiența rezultă dintr-o clauză contractuală valabilă (acceptată de ordinea juridică) care condiționează producerea efectelor de aprobarea organului competent.

15. Problema constituțională nu este semantică, ci una de garanții. Prin lectura promovată de SRL „Basconslux”, sintagma „conform legii” devine un mecanism prin care se încearcă amputarea unui mijloc de apărare substanțial: debitorului SA „Scana” i se spune, în esență, că poate invoca ineficiența doar dacă găsește „articolul” care enumeră cazul, însă dacă același tip de lipsă de consimțământ este fixat în contract (clauză de aprobare prealabilă), nu mai există remediu de ineficiență. Această diferențiere, dacă ar fi acceptată de instanță, produce o restrângere reală a drepturilor garantate de Constituție.

Încălcarea dreptului la apărare

16. Dreptul la apărare presupune nu doar posibilitatea formală de a depune o acțiune/referință, ci posibilitatea efectivă de a utiliza un cadru juridic adecvat pentru a combate pretenția adversă. În speță, SA „Scana” se apără printr-o teză coerentă: actele invocate împotriva sa (proces-verbale de recepție a lucrărilor) sunt acte valabile ca manifestare, dar nu pot produce efecte tipice în lipsa consimțământului organului competent (aprobare prevăzută ca premisă de eficiență).

17. Dacă instanța ar accepta că art. 357 nu acoperă decât ineficiențe „enumerate de lege”, atunci debitorul este împins artificial în afara remediei corecte și este forțat să migreze spre sancțiuni improprii (nulitate/anulare) sau spre apărări colaterale, mai grele, mai riscante, uneori chiar

imposibile din punct de vedere probator. Ca rezultat, apărarea devine impredictibilă și disproporționat îngreunată, pentru că partea nu mai poate anticipa ce anume trebuie să dovedească. Într-o interpretare, este suficientă proba lipsei aprobării organului competent (și a clauzei contractuale). În cealaltă interpretare, aceeași probă devine irelevantă, iar partea ar trebui să reconfigureze complet strategia: alte temeuri, alte probe, alt standard. O asemenea volatilitate normativă lovește direct în substanța dreptului la apărare: nu mai știi „cum” să te aperi nu fiindcă faptele sunt neclare, ci fiindcă dreptul devine imprevizibil.

Încălcarea dreptului de acces la justiție (efectivitatea controlului judiciar)

18. Accesul la justiție nu înseamnă doar posibilitatea înregistrării unei cereri în judecată, ci posibilitatea reală de a supune examinării judiciare exact chestiunea litigioasă: produce sau nu produce efecte actul invocat împotriva debitorului? Dacă sintagma „conform legii” este interpretată restrictiv, debitorul este privat de instrumentul juridic prin care poate cere instanței să analizeze eficiența actului în paradigma corectă (act valabil, dar dependent de consimțământ/aprobare). În locul unui control judiciar clar asupra eficienței, partea este împinsă spre rute procedurale laterale, care nu mai atacă miezul problemei sau o atacă inadecvat.
19. În concret, interpretarea că temeiurile de ineficiență decurg doar din lege ar transforma art. 357 dintr-o normă de protecție și echilibru (care permite calificarea exactă a unei situații juridice) într-o normă care închide accesul la un remediu. O astfel de restrângere, chiar dacă apare prin interpretare, are același efect ca o restrângere normativă: limitează posibilitatea efectivă de a obține o examinare judiciară a eficienței actelor care stau la baza pretențiilor.

Încălcarea dreptului de proprietate (prin expunerea patrimoniului la obligații neîntemeiate)

20. În speță, actele pretins „eficiente” sunt invocate de SRL „Basconslux” împotriva SA „Scana” ca suport pentru consecințe patrimoniale grave: justifică pretenții pecuniare, dezechilibrează masa credală și sunt utilizate ca argument de presiune spre faliment cu sume exorbitante. Dacă debitorului i se refuză posibilitatea de a invoca ineficiența atunci când temeiul este contractual (aprobare prealabilă), patrimoniul său devine expus la obligații care, în realitate, nu sunt justificate și nu au dobândit niciodată condiția de producere a efectelor juridice tipice.
21. Aici ingerința asupra proprietății nu este una „rezultată dintr-o datorie reală”, ci dintr-o calificare juridică arbitrară: actul este tratat ca producător de efecte doar pentru că lipsa consimțământului nu este „enumerată de lege” ca ipoteză, deși consimțământul era cerut ca premisă de eficiență acceptată de ordinea juridică. Când dreptul refuză să recunoască remediul adecvat (ineficiența), proprietatea este afectată prin impunerea unor sarcini patrimoniale pe o bază instabilă și formalistă.

Încălcarea egalității (discriminare juridică între temeuri identice ca natură)

22. Dacă instanța preia abordarea restrânsă se creează două categorii de situații identice ca substanță, dar tratate diferit fără justificare obiectivă. Dacă lipsa consimțământului/aprobării este prevăzută de o normă legală explicită, actul poate fi contestat ca inefficient. Dacă aceeași lipsă de consimțământ/aprobare este stabilită contractual (în mod permis de lege, ca mecanism de guvernanță și control), actul nu ar mai putea fi contestat ca inefficient. Distincția devine: „ai drept la remediu” sau „nu ai drept la remediu” în funcție de izvorul formal al condiției (lege vs

contract), deși natura juridică a problemei este aceeași: absența consimțământului necesar pentru producerea efectelor.

23. Aceasta este o încălcare a egalității în fața legii și a protecției juridice: persoane aflate în situații comparabile (act valabil ca formă, dar dependent de consimțământ/aprobare) sunt tratate diferit doar pentru că una și-a „scris” condiția în contract, iar alta o găsește în lege. Într-un stat de drept, remediile juridice nu pot depinde de asemenea formalism, fiindcă el premiază hazardul redactării și pedepsește contractualizarea guvernantei, deși aceasta este recunoscută și tolerată de ordinea juridică.
24. Mai mult, această diferențiere lovește chiar în logica libertății contractuale: dacă părțile au convenit legitim că anumite acte necesită aprobare prealabilă (tocmai pentru a preveni abuzuri și pentru a proteja patrimoniul), dar dreptul refuză să recunoască ineficiența în lipsa acelei aprobări, atunci clauza devine decorativă, iar una dintre părți este lipsită de protecția pe care contractul i-o garanta. Egalitatea este încălcată pentru că dreptul protejează doar situațiile „tipizate” de lege și abandonează situațiile identice, dar „contractualizate”.
25. Prin urmare, sintagma „conform legii” devine neconstituțională nu pentru că este vagă în abstract, ci pentru că permite/alimentează o interpretare care restrânge efectiv: (i) dreptul la apărare (prin dezarmare probatorie și impredictibilitate a cadrului de apărare), (ii) accesul efectiv la justiție (prin excluderea remediului adecvat de control al eficienței), (iii) dreptul de proprietate (prin expunerea patrimoniului la obligații nefondate pe acte eficace), și (iv) egalitatea (prin tratament diferit al situațiilor identice în funcție de izvorul formal al condiției).
26. În concluzie, sintagma „conform legii” din art. 357 alin. (1) Cod civil o apreciem ca neconstituțională în măsura în care aceasta este interpretată ca limitând ineficiența exclusiv la cazuri expres prevăzute de lege, excluzând ipotezele în care ineficiența decurge din clauze contractuale valabile privind aprobarea/consimțământul organului competent.

E. Cerințele Autorului:

Prin prezenta, autorul solicită admiterea spre examinare în fond a excepției de neconstituționalitate și declararea neconstituționalității textului de lege „conform legii” din cuprinsul art.357 alin.(1) din Codul civil nr.1107/2002.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

Nu sunt.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria mea onoare că informațiile prezentate Curții în prezenta sesizare sunt veridice

Cu deosebită considerație,
Avocat Tudor Leșanu

ÎN C H E I E R E

04 februarie 2026

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul central)

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
grefierulArhip Alexandru
Macarie Constanța

examinând în ședință publică cererea înaintată de avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza intentată la cererea depusă de Culcițchi Anatolie împotriva societății pe acțiuni „SCANA”, în planul procedurii de restructurare și societății cu răspundere limitată „BASCONSLUX” cu privire la constatarea ineficienței actelor juridice la care a fost conexată cauza intentată la cererea depusă de Haruța Silvia și Gontea Alexandra împotriva societății pe acțiuni „SCANA”, în planul procedurii de restructurare și societății cu răspundere limitată „BASCONSLUX” cu privire la constatarea ineficienței actelor juridice,

a c o n s t a t a t:

În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul central) se află spre examinare cauza de insolvabilitate intentată în privința societății pe acțiuni „SCANA” (în continuare – S.A. „SCANA”), în planul procedurii de restructurare.

La data de 26 decembrie 2024, Culcițchi Anatolie a depus în adresa instanței de insolvabilitate cererea de chemare în judecată împotriva S.A. „SCANA”, în planul procedurii de restructurare și societății cu răspundere limitată „BASCONSLUX” (în continuare – S.R.L. „BASCONSLUX”), cu privire la constatarea ineficienței actelor juridice.

La data de 27 decembrie 2024, Haruța Silvia și Gontea Alexandra a depus în adresa instanței de insolvabilitate cererea de chemare în judecată împotriva S.A. „SCANA”, în planul procedurii de restructurare și S.R.L. „BASCONSLUX” cu privire la constatarea ineficienței actelor juridice.

Prin încheierea protocolară din 08 decembrie 2025, instanța în conformitate cu art. 187 alin. (1) din Codul de procedură civilă a conexat cauza nr. 2i-103-33/18 intentată la cererea depusă de Haruța Silvia și Gontea Alexandra împotriva S.A. „SCANA”, în planul procedurii de restructurare și S.R.L. „BASCONSLUX”, cu privire la constatarea ineficienței actelor juridice la cauza nr. 2i-103-32/18 intentată la cererea depusă de Culcițchi Anatolie împotriva S.A. „SCANA”, în planul procedurii de restructurare și S.R.L. „BASCONSLUX” cu privire la constatarea ineficienței actelor juridice, pentru examinare concomitentă, cu atribuirea unui număr unic de înregistrare nr. 2i-103-32/18.

În cadrul ședinței de judecată din 20 ianuarie 2026, avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie - administrator statutar al S.A. „SCANA” în planul procedurii de restructurare, restabilit în drepturi prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 noiembrie 2019, a formulat cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În motivarea cererii a menționat faptul că, între S.A. „SCANA” și S.R.L. „BASCONSLUX” a fost încheiat la 24 decembrie 2019 un contract de colaborare, completat ulterior prin Acordul adițional nr. 1 din 11 noiembrie 2022, în temeiul căruia au fost semnate de administratorul insolvabilității și administratorul statutar mai multe procese-verbale de recepție a lucrărilor pretins executate de investitor.

Potrivit secțiunii 3.01 din contract, prețul urma să fie achitat doar în baza lucrărilor de facto îndeplinite și după aprobarea actelor de predare-primire de către comitetul creditorilor S.A. „SCANA”, însă acest organ nu a aprobat nici volumul lucrărilor și nici procesele-verbale, astfel că, în viziunea acestuia, procesele-verbale au fost încheiate cu încălcarea clauzei contractuale și, în corelație cu art. 357, 358 și 360 din Codul civil, sunt acte ineficiente față de debitor și creditori.

În consecință, susține că, raportat la art. 357–360 din Codul civil, procesele-verbale se încadrează în categoria actelor juridice ineficiente: acte care, deși nu sunt nule sau anulabile, nu produc efecte juridice față de debitor și creditori din cauza lipsei consimțământului organului competent.

Totodată, evidențiază faptul că, în cadrul ședinței de judecată S.R.L. „BASCONSLUX” a susținut că ineficiența ar putea fi invocată doar în ipotezele prevăzute de lege, în sensul unor cazuri enumerate expres (de exemplu, anumite situații reglementate la art. 358, 360 din Codul civil), dar nu și atunci când lipsa consimțământului rezultă dintr-o clauză contractuală de aprobare prealabilă.

În acest sens autorul sesizării invocă că, art. 357 din Codul civil nu definește cauzele ineficienței, ci statutul actului, sintagma „conform legii” nu se reduce la o listă restrânsă de cazuri, ci înglobează și situațiile în care ordinea juridică admite ca o aprobare corporativă sau a unui organ competent, prevăzută în contract, să fie element constitutiv al eficienței actului.

Astfel, susține că, interpretarea restrictiv-formalistă a textului „conform legii”, care exclude clauzele contractuale de aprobare prealabilă din sfera ineficienței, generează o problemă de constituționalitate. Or, o asemenea interpretare reduce în mod nejustificat dreptul la apărare a debitorului, acesta nu mai poate invoca ineficiența, deși actele au fost încheiate fără consimțământul organului competent.

Prin urmare conchide că, o asemenea interpretare ar afecta dreptul la apărare, accesul efectiv la justiție, dreptul de proprietate și egalitatea în fața legii ale debitorului, întrucât l-ar priva de remediul specific al ineficienței pentru actele încheiate fără consimțământul comitetului creditorilor, deși această aprobare era prevăzută în mod expres în contract.

Notează că prezenta sesizare are ca obiect verificarea corespunderii constituționalității a textului „conform legii” din cuprinsul art. 357 alin. (1) din Codul civil, motiv pentru care solicită sesizarea Curții Constituționale în vederea examinării sesizării excepției de neconstituționalitate în privința textului nominalizat.

În ședința de judecată, avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului Culcițchi Anatolie a susținut cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și a solicitat admiterea acesteia.

În ședința de judecată, avocatul Grosu Alexandru acționând în interesele creditorilor Haruța Silvia și Gontea Alexandra a considerat posibil admiterea cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În ședința de judecată, avocatul Ciofu Vitalie acționând în interesele S.R.L. „BASCONSLUX” a solicitat respingerea cererii menționând ca aceasta este depusă la etapa necorespunzătoare.

În ședința de judecată, administratorul insolabilității S.A. „SCANA”, Stejar Veaceslav nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motivele neprezentării.

Audiind explicațiile participanților la proces, examinând materialele cauzei, apreciind probele și înscrisurile administrate, instanța de insolabilitate stabilește următoarele.

În ședința de judecată s-a constatat și din materialele cauzei rezultă că, prin încheierea din 28 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis spre examinare cererea privind intentarea procesului de insolabilitate față de S.A. „SCANA”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016, s-au admis cererile introductive față de S.A. „SCANA” depuse de Zinciuc Maria, prin intermediul avocatului Bargan Iurie, și de B.C. 3 „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” S.A.; s-a constatat insolabilitatea S.A. „SCANA” și s-a intentat procedura de insolabilitate a întreprinderii; s-a ridicat dreptul lui Culcițchi Anatolie de administrare a S.A. „SCANA” și s-a desemnat Chicu Dumitru în funcția de administrator al insolabilității, cu transmiterea către acesta a dreptului debitorului de a administra și de a dispune de bunurile incluse în masa debitoare; s-a împuternicit administratorul insolabilității să preia în posesiune și administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile S.A. „SCANA”; s-a stabilit termenul-limită de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor pentru data de 25 noiembrie 2016; s-a făcut un apel special adresat creditorilor garantați de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință; s-a obligat administratorul insolabilității să verifice creanțele, să întocmească și să comunice instanței de insolabilitate tabelul lor definitiv până la data de 15 decembrie 2016; și s-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru data de 13 ianuarie 2017, ora 10:00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2018, cauza de insolabilitate, intentată la cererile introductive, depuse de avocatul Bargan Iurie în interesele creditorului Zinciuc Maria și de B.C. „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” S.A. privind constatarea insolabilității S.A. „SCANA”, la care s-a alăturat și Strugăreanu Mihail, s-a transferat pentru judecare în instanța competentă – Judecătoria Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 noiembrie 2019, s-au respins contestațiile depuse de Covalenco Andrei, reprezentantul B.C. „EXIMBANK” S.A., avocatul Cucu Mihail, reprezentantul S.R.L. „EURO LINE-CONSTRUCT”, Irina Bambuleac, reprezentantul Lilianei Brînză, avocatul Lunga Dmitrie și Vlah Victor împotriva hotărârilor adunării creditorilor S.A. „SCANA” în procedură de restructurare din 30 mai 2019, ca fiind neîntemeiate. S-a admis cererea administratorului insolabilității Vasilev Ruslan cu privire la confirmarea planului procedurii de restructurare a S.A. „SCANA”. S-a confirmat planul procedurii de restructurare a S.A. „SCANA”, acceptat de adunarea creditorilor, conform procesului-verbal din 30 mai 2019. S-a încetat procedura de restructurare și s-a

aplicat planul procedurii de restructurare față de societatea debitoare. S-a confirmat în funcția de administrator al procesului de insolvență al S.A. „SCANA” administratorul autorizat Vasilev Ruslan. S-a restabilit debitorul în dreptul de administrare a masei debitoare a S.A. „SCANA” în conformitate cu planul confirmat, sub supravegherea administratorului insolvenței Vasilev Ruslan.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul central) din 10 octombrie 2022, s-au respins cererile depuse de Vlah Victor și reprezentantul creditorului S.R.L. „EURO LINE-CONSTRUCT”, avocatul Cucu Mihail privind anularea hotărârii adunării creditorilor din 11 martie 2022. S-a admis cererea loțiitorului administratorului insolvenței, Selevestru Irina privind confirmarea modificărilor la planul procedurii de restructurare. S-au confirmat modificările la planul procedurii de restructurare, acceptate de adunarea creditorilor S.A. „SCANA” din 11 martie 2022.

În cadrul ședinței de judecată din 20 ianuarie 2026, avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie a înaintat cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința textului *”conform legii”* din cuprinsul art. 357 alin. (1) din Codul Civil.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Cu privire la prima condiție, instanța de insolvență determină că, obiectul excepției de neconstituționalitate invocată de avocatul Tudor Leșanu îl constituie textul *”conform legii”* din cuprinsul art. 357 alin. (1) din Codul Civil.

Instanța reține că, în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză – a unor prevederi din Codul Civil, ține de competența Curții Constituționale.

Cu privire la a doua condiție, instanța observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele lui Culcițchi Anatolie.

La examinarea prezentei cereri cu privire la constatarea ineficienței actelor juridice, Culcițchi Anatolie a fost admis în calitate de reclamant.

Totodată, se menționează că, prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul central) din 13 noiembrie 2019, s-a restabilit debitorul în dreptul de administrare a masei debitoare a S.A. „SCANA” în conformitate cu planul confirmat, sub supravegherea administratorului insolvenței Vasilev Ruslan. Respectiv Culcițchi Anatolie este și reprezentantul debitorului S.A. „SCANA”, în planul procedurii de restructurare.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, participanți la procesul de insolvență sînt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

Respectiv, excepția de neconstituționalitate în privința normelor precitate este ridicată de subiectul care deține acest drept, adică de reclamant/reprezentantul debitorului și avocatul acestuia.

În materia aplicabilității prevederilor contestate la soluționarea cauzei, instanța menționează că, art. 357 alin. (1) din Codul Civil este invocat expres de reclamantul Culcițchi Anatolie în susținerea cererii de constatare a ineficienței actelor juridice, astfel încât norma contestată urmează a fi aplicată la examinarea pretențiilor deduse judecății.

Referitor la întrunirea criteriului privind lipsa unei hotărâri anterioare a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate, se evidențiază că, anterior, acestea nu au constituit obiect al controlului de constituționalitate.

Prin urmare, se determină că în raport cu cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate sunt întrunite cumulativ condițiile în art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă. Respectiv, instanța apreciază ca fiind justificată admiterea cererii nominalizate.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (3), art. 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de insolvență –

d i s p u n e:

Se admite cererea avocatului Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcișchi Anatolie cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la controlul constituționalității în privința textului „*conform legii*” din cuprinsul art. 357 alin. (1) din Codul Civil.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea depusă de avocatul Tudor Leșanu în interesele lui Culcișchi Anatolie.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecătorul**

Arhip Alexandru